

Ústav štátu a práva Slovenskej akadémie vied, v.v.i.
Klemensova 19, 813 64 Bratislava
Slovenská republika

V Bratislave 2. júla 2018

Stanovisko k § 21b zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied schválenému
Národnou radou Slovenskej republiky dňa 19. júna 2018

Obsah:

Úvod

- A. Nejasnosť, prípadne nesprávnosť, určenia dňa, podľa stavu ku ktorému má ministerstvo posudzovať splnenie, prípadne nesplnenie, povinnosti podľa § 21a ods. 2 zo strany SAV
- A.1. Chronológia krokov pri zápise organizácií SAV do registra verejných výskumných inštitúcií
- A.2. Určenie dňa, podľa stavu ku ktorému má ministerstvo posudzovať splnenie povinnosti podľa § 21a ods. 2 zo strany SAV: 31. máj 2018 alebo najskôr 1. júl 2018?
- A.3. Určenie dňa, podľa stavu ku ktorému má ministerstvo posudzovať nesplnenie povinnosti podľa § 21a ods. 2 zo strany SAV pre potreby prípadnej aplikácie sankcie podľa schváleného § 21b ods. 3 zákona o SAV: deň nadobudnutia účinnosti § 21b zákona o SAV?
- A.4. Vhodnosť zakomponovania schváleného § 21b do zákona o SAV
- B. Vnútorne rozporná konštrukcia hypotézy v ustanoveniach schváleného § 21b ods. 1 a 2 zákona o SAV
- C. Schválenie § 21b zákona o SAV v podobe „legislatívneho prílepku“

Úvod

1. Národná rada Slovenskej republiky schválila dňa 19. júna 2018 zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o VŠ“). Súčasťou tejto novely zákona o VŠ bola aj novela zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied (ďalej len „zákon o SAV“), ktorou došlo o. i. k zásahu do ustanovení o transformácii organizácií Slovenskej akadémie vied (ďalej len „SAV“) na verejné výskumné inštitúcie.

2. Relevantné a v súčasnosti platné a účinné transformačné ustanovenia zákona o SAV znejú takto:

„§ 21a

Transformácia organizácií na verejné výskumné inštitúcie

- (1) *Všetky organizácie zriadené akadémiou podľa predpisu účinného do 30. júna 2018 existujúce k 30. júnu 2018 sa od 1. júla 2018 stávajú verejnými výskumnými inštitúciami založenými podľa osobitného predpisu.²⁾ Ich zakladateľom je akadémia.*
- (2) *Akadémia predloží Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“)*
  - a) *zakladaciu listinu verejnej výskumnej inštitúcie podľa odseku 1 obsahujúcu údaje podľa osobitného predpisu,²³⁾ identifikačné číslo verejnej výskumnej inštitúcie a označenie tých častí majetku verejnej výskumnej inštitúcie, ktoré budú využívať jej organizačné zložky osobitne pre každú organizačnú zložku,*
  - b) *údaje zapisované do registra verejných výskumných inštitúcií (ďalej len „register“) a listiny zakladané do zbierky listín podľa osobitného predpisu,²⁾ ak ide o vnútorné predpisy, akadémia ich založí do zbierky listín do 31. decembra 2018.*
- (3) *Ministerstvo zapíše verejné výskumné inštitúcie podľa odseku 1 do registra od 1. júla 2018. Splnenie povinnosti podľa odseku 2 ministerstvo vyznačí v registri a o jej splnení vydá verejnej výskumnej inštitúcii podľa odseku 1 potvrdenie. Ak akadémia nesplní povinnosť podľa odseku 2 do 1. apríla 2018, ministerstvo ju vyzve na doplnenie údajov alebo listín v lehote do 31. mája 2018.*
- (4) *Po splnení povinnosti podľa odseku 2 na verejnú výskumnú inštitúciu podľa odseku 1 od 1. júla 2018*
  - a) *prechádza majetok, okrem archeologických nálezov podľa osobitného predpisu,²⁴⁾ ktorý je k 30. júnu 2018 vo vlastníctve Slovenskej republiky v správe príslušnej organizácie, vrátane práv nadobúdateľa zmluvnej licencie, práv nadobúdateľa nútej licencie, práv predchádzajúceho užívateľa a práv oprávneného užívateľa; ak ide o nehmuteľný majetok, tento prechádza na verejnú výskumnú inštitúciu ako prioritný majetok podľa osobitného predpisu,²⁵⁾*
  - b) *prechádzajú práva a povinnosti zaväzujúce príslušnú organizáciu z pracovnoprávných vzťahov a z iných právnych vzťahov zamestnancov k 30. júnu 2018,*
  - c) *prechádzajú práva a povinnosti zaväzujúce príslušnú organizáciu z iných právnych vzťahov k 30. júnu 2018 vrátane oprávnení, ktoré vznikli podľa osobitných predpisov²⁶⁾ a*
  - d) *prechádzajú peňažné prostriedky, s ktorými k 30. júnu 2018 hospodári príslušná organizácia v rozsahu podľa osobitného predpisu.²⁷⁾*
- (5) *Peňažné prostriedky v rezervnom fonde a sociálnom fonde organizácie od 1. júla 2018 prechádzajú do príslušného fondu verejnej výskumnej inštitúcie podľa odseku 1.“*

3. Zásah do transformačných ustanovení zákona o SAV má podobu zakomponovania nového § 21b tohto znenia:

„§ 21b

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným dňom vyhlásenia

- (1) Organizácia, ktorá do 30. júna 2018 bola štátnou rozpočtovou organizáciou a od 1. júla 2018 sa stala verejnou výskumnou inštitúciou podľa § 21a ods. 1, ale ministerstvo ju nezapísalo do registra podľa § 21a ods. 3 z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 21a ods. 2 sa stáva odo dňa účinnosti tohto zákona štátnou rozpočtovou organizáciou a správcom majetku Slovenskej republiky, ktorý spravovala do 30. júna 2018.
- (2) Organizácia, ktorá do 30. júna 2018 bola štátnou príspevkovou organizáciou a od 1. júla 2018 sa stala verejnou výskumnou inštitúciou podľa § 21a ods. 1 ale ministerstvo ju nezapísalo do registra podľa § 21a ods. 3 z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 21a ods. 2 sa stáva odo dňa účinnosti tohto zákona štátnou príspevkovou organizáciou a správcom majetku Slovenskej republiky, ktorý spravovala do 30. júna 2018.
- (3) Zakladacia listina organizácie podľa odseku 1 alebo odseku 2 a jej ďalšie listiny, ktoré vydala akadémia podľa osobitného predpisu,^{16a)} strácajú platnosť odo dňa účinnosti tohto zákona.
- (4) Akadémia najneskôr do 31. decembra 2018 zabezpečí všetky úkony potrebné na to, aby sa z organizácií podľa odsekov 1 a 2 stali verejné výskumné inštitúcie prostredníctvom založenia nových verejných výskumných inštitúcií postupom podľa osobitného predpisu.³¹⁾“

Poznámka pod čiarou k odkazu 31 znie:

„³¹⁾ § 3 až 4 zákona č. 243/2017 Z. z.“

Tento bod nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia, čo sa premietne do článku upravujúceho účinnosť.“

4. Relevantná časť dôvodovej správy k § 21b zákona o SAV znela takto:

„Upravujú sa dôsledky pre situáciu, ak Slovenská akadémia vied ako zakladateľ nedodala v čase ustanovenom zákonom všetky dokumenty potrebné pre zápis jej transformovaných organizácií na verejné výskumné inštitúcie.“

Transformácia všetkých je organizácií nastala ex lege od 1. 7. 2018 bez ohľadu na skutočnosť, či Slovenská akadémia vied dodala zákonom požadované dokumenty alebo nie (§ 21a ods. 1). VVI však zároveň vzniká zápisom do registra, pričom pri transformovaných organizáciách SAV, pri ktorých neboli splnené požiadavky podľa § 21a ods. 2 zákona o Slovenskej akadémii vied nemohlo ministerstvo školstva také organizácie do registra zapísať, čím síce právnu formu zmenili, ale nevznikli platne. Navrhuje sa, aby sa tie organizácie, ktoré nesplnili zmienené podmienky sa vrátili do právnej formy spred 1. 7. 2018.“

5. Schválenie a zacomponovanie citovaného § 21b do zákona o SAV vyvoláva viaceré otázky.

D. Nejasnosť, prípadne nesprávnosť, určenia dňa, podľa stavu ku ktorému má ministerstvo posudzovať splnenie, prípadne nesplnenie, povinnosti podľa § 21a ods. 2 zo strany SAV

6. Z relevantných a už v súčasnosti platných a účinných transformačných ustanovení zákona o SAV vyplýva určitá chronológia krokov SAV a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pri zápise organizácií SAV do registra verejných výskumných inštitúcií (ďalej len „register“). Schválený § 21b zákona o SAV nastoľuje otázku, podľa stavu ku ktorému dňu bude ministerstvo posudzovať splnenie, resp. nesplnenie, povinnosti podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV zo strany SAV a vyvodzovať z toho dôsledky (vyznačenie informácie o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV vo vzťahu k určitej organizácii SAV v registri, resp. spätná transformácia verejnej výskumnej inštitúcie SAV na rozpočtovú/príspevkovú organizáciu a neplatnosť listín vydaných vo vzťahu k tejto organizácii SAV na základe zákona č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

A.1. Chronológia krokov pri zápise organizácií SAV do registra verejných výskumných inštitúcií

7. Z platných a účinných ustanovení § 21a ods. 1 až 5 zákona o SAV vyplýva určitá chronológia krokov SAV a ministerstva pri zápise organizácií SAV do registra.
8. SAV predloží ministerstvu zakladacie listiny organizácií SAV ako verejných výskumných inštitúcií s niektorými osobitnými náležitosťami, údaje týkajúce sa organizácií SAV zapisované do registra a listiny týkajúce sa organizácií SAV zakladané do zbierky listín s výnimkou vnútorných predpisov (§ 21a ods. 2 zákona o SAV) do 1. apríla 2018 a na výzvu ministerstva do 31. mája 2018 (§ 21a ods. 3 tretia veta zákona o SAV).
9. Dňom 1. júla 2018 dochádza automaticky, bez ďalšieho:
- a) k zmene právnej formy organizácií SAV z rozpočtových alebo príspevkových organizácií na verejné výskumné inštitúcie (§ 21a ods. 1 zákona o SAV),
  - b) k zápisu organizácií SAV do registra (§ 21a ods. 3 prvá veta zákona o SAV), a
  - c) k prechodu peňažných prostriedkov v rezervnom fonde a sociálnom fonde organizácie SAV do príslušného fondu verejnej výskumnej inštitúcie (§ 21a ods. 5 zákona o SAV).
10. Ministerstvo vyznačí do registra informáciu, že vo vzťahu k určitej organizácii SAV bola splnená povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV a vydá tejto organizácii potvrdenie o splnení tejto povinnosti (§ 21a ods. 3 druhá veta zákona o SAV). Najskorším možným dátumom vyznačenia tejto informácie vo vzťahu k určitej organizácii SAV v registri bude dátum, od ktorého ministerstvo danú organizáciu do registra zapíše, teda 1. júl 2018.

11. V dôsledku vyznačenia informácie o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 v registri dochádza k prechodu majetku, práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov a z iných právnych vzťahov a vymedzených kategórií peňažných prostriedkov na organizáciu SAV ako verejnú výskumnú inštitúciu. K tomuto prechodu na organizáciu SAV ako verejnú výskumnú inštitúciu dochádza v každom prípade s účinnosťou od 1. júla 2018 [§ 21a ods. 4 písm. a) až d) zákona o SAV], zjavne s cieľom zachovať kontinuitu týchto právnych vzťahov, ktorých účastníkom bola do 30. júna 2018 rovnaká organizácia SAV ešte ako rozpočtová alebo príspevková organizácia.
12. Ako sme uviedli vyššie, najskorším možným dátumom vyznačenia informácie o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV v registri je 1. júl 2018 (viď bod 10). Vychádza ale otázka, či by k vyznačeniu informácie o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV v registri mohlo dôjsť aj po 1. júli 2018. Z dikcie § 21a ods. 3 druhá veta zákona o SAV („Splnenie povinnosti podľa odseku 2 ministerstvo vyznačí v registri a o jej splnení vydá verejnej výskumnej inštitúcii podľa odseku 1 potvrdenie.“) a § 21a ods. 4 zákona o SAV („Po splnení povinnosti podľa odseku 2 na verejnú výskumnú inštitúciu podľa odseku 1 od 1. júla 2018 ... prechádza majetok ... prechádzajú práva a povinnosti ... peňažné prostriedky ...“) vyplýva, že akt vyznačenia informácie o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 v registri nie je termínovo viazaný výlučne na 1. júl 2018. Na 1. júl 2018 je termínovo viazaný iba prechod majetku, práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov a z iných právnych vzťahov a vymedzených kategórií peňažných prostriedkov na organizáciu SAV ako verejnú výskumnú inštitúciu [§ 21a ods. 4 písm. a) až d) zákona o SAV], čo je zjavne odôvodnené cieľom zachovať kontinuitu týchto právnych vzťahov, ktorých účastníkom bola do 30. júna 2018 rovnaká organizácia SAV ešte ako rozpočtová alebo príspevková organizácia. Nič teda nebráni ministerstvu vyznačiť informáciu o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV v registri aj v neskorší deň ako 1. júla 2018 a tým vyvolať prechod majetku, práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov a z iných právnych vzťahov a vymedzených kategórií peňažných prostriedkov na túto organizáciu SAV ako verejnú výskumnú inštitúciu so spätnou účinnosťou od 1. júla 2018.
13. Skutočnosť, že bez vyznačenia informácie o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV vo vzťahu k určitej organizácii SAV v registri neprejde na danú organizáciu SAV ako verejnú výskumnú inštitúciu majetok, práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov a z iných právnych vzťahov a vymedzené kategórie peňažné prostriedky, je nepochybne faktorom motivujúcim SAV čo najrýchlejšie splniť povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV.

A.2. Určenie dňa, podľa stavu ku ktorému má ministerstvo posudzovať splnenie povinnosti podľa § 21a ods. 2 zo strany SAV: 31. máj 2018 alebo najskôr 1. júl 2018?

14. V dôvodovej správe k návrhu § 21b ods. 1 až 4 zákona o SAV sa uvádza, že: „Upravujú sa dôsledky pre situáciu, ak Slovenská akadémia vied ako zakladateľ **nedodala v čase ustanovenom zákonom všetky dokumenty** potrebné pre zápis jej transformovaných organizácií na verejné výskumné inštitúcie. ... VVI však zároveň vzniká zápisom do registra, pričom pri transformovaných organizáciách SAV, pri ktorých **neboli splnené požiadavky podľa § 21a ods. 2 zákona o Slovenskej akadémii vied** nemohlo ministerstvo školstva také organizácie do registra zapísať, čím síce právnu formu zmenili, ale nevznikli platne“.
15. Vychádzajúc z konštrukcie schváleného § 21b ods. 1 a 2 zákona o SAV a z citovaných pasáží dôvodovej správy, nie je jasné, či úmyslom zákonodarcu bolo vyvodiť dôsledky zo skutočnosti, že SAV nedodala všetky potrebné doklady 'v čase ustanovenom zákonom', alebo či úmyslom zákonodarcu bolo vyvodiť dôsledky zo skutočnosti, že SAV nesplnila povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV ani po zohľadnení všetkých dokladov dodaných SAV bez ohľadu na to, kedy ich dodala.
16. Ak by úmyslom zákonodarcu bolo vyvodiť dôsledky zo skutočnosti, že SAV nedodala všetky potrebné doklady 'v čase ustanovenom zákonom', možno predpokladať, že v ponímaní predkladateľa návrhu zákona 'časom ustanoveným zákonom' bol 31. máj 2018, dokedy mala SAV predložiť potrebné doklady na výzvu ministerstva (§ 21a ods. 3 tretia veta zákona o SAV).
17. Zápis údajov do registra a ukladanie listín do zbierky listín upravuje zákon č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o v. v. i.“). Na konanie podľa zákona o v. v. i. sa nevzťahuje správny poriadok (§ 43 ods. 1 zákona o v. v. i.). Na druhej strane, rozhodovanie ministerstva o vyznačení informácie o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV v registri predstavuje – vzhľadom na dôsledky tohto aktu (viď bod 11) – nepochybne rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Preto, aj napriek neaplikovateľnosti správneho poriadku, by sa na toto rozhodovanie ministerstva a na konanie, ktoré mu predchádza, mali vzťahovať určité zásady všeobecne uplatňované v právnom poriadku Slovenskej republiky v podobných prípadoch.
18. Jednou z takýchto zásad je zásada, podľa ktorej orgán rozhodujúci o právach a povinnostiach by mal rozhodovať podľa stavu v čase jeho rozhodovania [napr. § 65 ods. 3 správneho poriadku, § 77 daňového poriadku, § 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku]. Preto ministerstvo by malo pri rozhodovaní o vyznačení informácie o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV v registri vychádzať zo stavu ku dňu, ku ktorému o vyznačení tejto informácie mohlo rozhodnúť najskôr, teda ku dňu 1. júla 2018, alebo zo stavu k neskoršiemu dňu, ku ktorému by prípadne mohlo vyznačiť do registra informáciu o splnení tejto povinnosti (viď body 10 a 12). Preto **prípadný úmysel zákonodarcu vyvodiť dôsledky zo skutočnosti, že SAV nedodala všetky potrebné doklady k 31. máju 2018, by bol v rozpore so zásadou, podľa ktorej orgán rozhodujúci o právach a povinnostiach by mal rozhodovať podľa stavu v čase jeho rozhodovania.**

19. Ďalšou z takýchto zásad je zásada, podľa ktorej popri tom, že orgán rozhodujúci o právach a povinnostiach si môže zaobstarať podklady pre rozhodnutie výzvou na ich predloženie od účastníka konania [napr. § 37 ods. 1 správneho poriadku, § 24 ods. 1 písm. b) daňového poriadku], účastník konania môže iniciatívne predložiť podklady pre rozhodnutie (napr. § 24 ods. 2 daňového poriadku, § 31 ods. 1 a 2 a § 33 ods. 1 správneho poriadku), a to počas celého trvania konania v rámci povinnosti spolupráce, či súčinnosti, s orgánom rozhodujúcim o právach a povinnostiach (napr. § 3 ods. 2 a § 4 ods. 1 správneho poriadku, § 3 ods. 2 a 8 daňového poriadku). Preto **povinnosť SAV predložiť potrebné doklady na výzvu ministerstva do 31. mája 2018 (§ 21a ods. 3 tretia veta) by nebránila SAV predložiť ministerstvu doklady aj po tomto dátume.** Tieto dodatočne predložené doklady by **dotvorili stav k 1. júlu 2018** alebo k neskoršiemu dňu, **podľa ktorého by ministerstvo malo rozhodovať** o vyznačení informácie o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV v registri. SAV skutočne predložila ministerstvu doklady nielen dňa 31. mája 2018, ale aj v dňoch 8. júna a 15. júna 2018 a v nadväznosti na stretnutie s ministerkou školstva dňa 20. júna 2018 predložila ďalšie doklady v dňoch 26. júna a 28. júna 2018. Takýto postup zodpovedá vyššie uvedenej zásade. Takýto postup je namieste o to viac, že sa uplatňuje pri rozhodovaní o veci, ktorá svojou povahou nie je sporová.

20. Ak by úmyslom zákonodarcu bolo vyvodiť dôsledky zo skutočnosti, že SAV nesplnila povinnosť podľa § 21a ods. 2 ani po zohľadnení všetkých dokladov dodaných SAV bez ohľadu na to, kedy ich dodala, potvrdzovalo by to, že **SAV by mala možnosť splniť povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV aj v období po 1. júli 2018, a to až do nadobudnutia účinnosti schváleného § 21b ods. 1 až 4 zákona o SAV** a ministerstvo by malo povinnosť zapísať informáciu o splnení tejto povinnosti vo vzťahu k dotknutým organizáciám SAV do registra.

A.3. Určenie dňa, podľa stavu ku ktorému má ministerstvo posudzovať nesplnenie povinnosti podľa § 21a ods. 2 zo strany SAV pre potreby prípadnej aplikácie sankcie podľa schváleného § 21b ods. 3 zákona o SAV: deň nadobudnutia účinnosti § 21b zákona o SAV?

21. Podľa v súčasnosti platného a účinného znenia zákona o SAV, sankciou prípadného nesplnenia povinnosti SAV podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV je to, že ministerstvo školstva nevyznačí splnenie tejto povinnosti v registri a nevydá potvrdenie o splnení tejto povinnosti dotknutej verejnej výskumnej inštitúcii (§ 21a ods. 3 druhá veta zákona o SAV).

22. Schválený § 21b ods. 1 až 3 zákona o SAV spája nové sankcie s právnym stavom, keď:

- a) rozpočtová/príspevková organizácia SAV existovala k 30. júnu 2018,
- b) organizácia SAV sa dňa 1. júlu 2018 stala verejnou výskumnou inštitúciou, a
- c) ministerstvo nezapísalo organizáciu SAV do registra z toho dôvodu, že SAV nesplnila vo vzťahu k organizácii povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV.

Novými sankciami, ktoré by sa mali uplatniť v dôsledku uvedeného právneho stavu, sú spätná transformácia verejnej výskumnej inštitúcie v zakladateľskej pôsobnosti SAV na štátnu

rozpočtovú/príspevkovú organizáciu a neplatnosť zakladacej listiny dotknutej verejnej výskumnej inštitúcie a ostatných listín vydaných podľa zákona o v. v. i. K uplatneniu týchto nových sankcií by malo dôjsť odo dňa nadobudnutia účinnosti navrhovanej novely. K nadobudnutiu účinnosti navrhovanej novely by malo dôjsť – vzhľadom na vyššie uvedenú podmienku podľa písmena b) tohto bodu – niekedy po 1.7.2018.

23. Vyvstáva otázka, ku ktorému dátumu by sa – pre potreby prípadnej aplikácie nových sankcií uvedených v bode 21 druhá veta – posudzovala danosť právnej skutočnosti uvedenej v bode 21 písmeno c), teda to, či SAV vo vzťahu k niektorej organizácii nesplnila povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV.
24. Zastávame názor, že najskorším možným dátumom, ku ktorému by bolo možné posudzovať, či SAV nesplnila povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV vo vzťahu k niektorej organizácii, by bol deň nadobudnutia účinnosti § 21b zákona o SAV. Na podporu nášho názoru uvádzame nasledovné.
25. Ak by sa to, či SAV nesplnila povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV, posudzovalo podľa stavu ku dňu pred dňom nadobudnutia účinnosti § 21b zákona o SAV, hrozilo by, že v deň nadobudnutia účinnosti navrhovanej novely by sa mohli uplatniť nové sankcie spojené s právnym stavom, keď by SAV nesplnila povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV vo vzťahu k niektorej organizácii aj napriek tomu, že SAV by už túto povinnosť medzitým (teda najneskôr ku dňu nadobudnutia účinnosti § 21b zákona o SAV) splnila. Takýto postup § 21b ods. 1 až 3 zákona o SAV by vyvolával riziko neprípustnej priamej retroaktivity, pretože odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti by spájal nové sankcie s právnym stavom, ktorý by už v čase nadobudnutia jeho účinnosti nemusel existovať (pretože SAV by ku dňu nadobudnutia účinnosti navrhovaného § 21b ods. 1 až 3 zákona o SAV splnila povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV).
26. Záver, podľa ktorého najskorším možným dátumom, ku ktorému by bolo možné posudzovať, či SAV nesplnila povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV vo vzťahu k niektorej organizácii pre potreby prípadnej aplikácie nových sankcií podľa § 21b ods. 3, by bol deň nadobudnutia účinnosti § 21b zákona o SAV, iba podporuje vyššie sformulovaný záver, podľa ktorého SAV má možnosť splniť povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV aj v období po 1. júli 2018, a to až do nadobudnutia účinnosti schváleného § 21b ods. 1 až 4 zákona o SAV (viď bod 20).

A.4. Vhodnosť zakomponovania schváleného § 21b do zákona o SAV

27. Schválený § 21b v kombinácii s dôvodovou správou k nemu vnáša do zákona o SAV prvok nejasnosti, prípadne nesprávnosti, určenia dňa, podľa stavu ku ktorému má ministerstvo posudzovať splnenie, prípadne nesplnenie, povinnosti podľa § 21a ods. 2 zo strany SAV. Tento prvok nejasnosti, prípadne nesprávnosti, vystavuje SAV veľkej neistote ohľadne kľúčových zmien, ktoré by mali, alebo môžu, nastať u organizácií SAV od 1. júla 2018 alebo neskôr (vyznačenie informácie o splnení povinnosti podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV vo vzťahu k určitej organizácii SAV v registri a s tým spojené dôsledky uvedené v bode 11, resp.

spätná transformácia verejnej výskumnej inštitúcie SAV na rozpočtovú/príspevkovú organizáciu a neplatnosť listín vydaných vo vzťahu k tejto organizácii SAV na základe zákona o v. v. i.).

28. Vnesenie prvku neistoty uvedeného v bode 26 by bolo o to zbytočnejšie, že SAV najneskôr dňa 28. júna 2018 splnila všetky požiadavky ministerstva sformulované vo vzťahu k zápisu organizácií SAV do registra, či už boli formulované písomne alebo ústne (naposledy na stretnutí s pani ministerkou dňa 20. júna 2018).

B. Vnútorne rozporná konštrukcia hypotézy v ustanoveniach schváleného § 21b ods. 1 a 2 zákona o SAV

29. Ako sme uviedli vyššie, zákonodarca konštruuje schválený § 21b ods. 1 a 2 zákona o SAV tak, že hypotézu týchto dvoch ustanovení tvoria tieto právne skutočnosti:

28. a) rozpočtová/príspevková organizácia SAV existovala k 30. júnu 2018,
b) organizácia SAV sa dňa 1. júla 2018 stala verejnou výskumnou inštitúciou, a
c) ministerstvo nezapísalo organizáciu SAV do registra z toho dôvodu, že SAV nespĺnila vo vzťahu k organizácii povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV.

Z uvedeného vyplýva, že nastanie právnej skutočnosti zápisu organizácie SAV do registra sa odvíja od posúdenia ministerstva, či SAV splnila vo vzťahu k tejto organizácii povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV.

30. Ako sme ale uviedli vyššie (viď bod 9), z ustanovenia § 21a ods. 3 prvá veta zákona o SAV („Ministerstvo zapíše verejné výskumné inštitúcie podľa odseku 1 do registra od 1. júla 2018.“) vyplýva, že ministerstvo dňa 1. júla 2018 zapíše organizácie SAV do registra automaticky, bez ďalšieho. Ak teda zákonodarca v platnom a účinnom ustanovení § 21a ods. 3 prvá veta zákona o SAV konštruuje zápis organizácií SAV do registra ako právnu skutočnosť, ku ktorej dochádza automaticky dňom 1. júla 2018, tým, že neskôr, v schválenom § 21b ods. 1 a 2 zákona o SAV konštruuje zápis organizácií SAV ako právnu skutočnosť, ktorá sa odvíja od posúdenia ministerstva, či SAV splnila vo vzťahu k tejto organizácii povinnosť podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV, konštruuje túto právnu skutočnosť v rozpore so skorším, jasným a rovnocenným ustanovením rovnakého právneho predpisu. Tým postupom zákonodarca narušil požiadavku podľa § 4 ods. 1 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

C. Schválenie § 21b zákona o SAV v podobe „legislatívneho prílepku“

31. Novela zákona o SAV obsahujúca sporný § 21b zákona o SAV bola pripojená k zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o VŠ. „Nosná“ novela zákona o VŠ obsahovo nijako nesúvisí s pripojenou novelou zákona o SAV, čím došlo k porušeniu § 6 ods. 2 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

32. Uvedená novela zákona o SAV bola pripojená k novele zákona o VŠ formou poslaneckého pozmeňovacieho návrhu. Navyše, SAV vôbec nebola informovaná ani o príprave ani o prerokovávaní schválenej novely zákona o SAV a k jej príprave a/alebo prerokováaniu nebola vôbec prizvaná.

Doc. JUDr. Jozef Vozár, CSc.
riaditeľ ÚŠaP SAV, v.v.i.